

Obec Hnojník

Strategický plán rozvoje obce Hnojník pro období 2020 – 2029 (6)

Doložka platnosti právního úkonu
dle ust. § 41 zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení),
ve znění pozdějších předpisů:
Předmět smlouvy byl schválen usnesením zastupitelstva/rady obce
č. 04/06/2023 ze dne 25.04.2023

Obsah

1	Úvodní informace	3
2	Profil území	5
3	Souhrnná SWOT analýza	12
4	Strategická vize rozvoje území	15
5	Návrhová část Strategického plánu	20

Seznam tabulek a obrázků

Obrázek 1	Schéma návrhové části Strategického plánu	21
Tabulka 1	Lokalizace obce Hnojník v územně-správním členění České republiky	5
Tabulka 2	Základní údaje o mikroregionu obcí povodí Stonávky	5
Tabulka 3	Základní údaje o mikroregionu	7
Tabulka 4	Charakteristiky věkové struktury obyvatelstva mikroregionu	8
Tabulka 5	SWOT analýza	8
Tabulka 6	Projekty k realizaci v rámci Priority 1 – Doprava	25
Tabulka 7	Projekty k realizaci v rámci Priority 2 – Životní prostředí	26
Tabulka 8	Projekty k realizaci v rámci Priority 3 – Občanská vybavenost	28
Tabulka 9	Projekty k realizaci v rámci Priority 4 – Podnikání a komunikace obce	29

1 Úvodní informace

1.1 Zadavatel a zpracovatel

Obec Hnojník č. p. 222

IČ: 00296678

DIČ: CZ00296678

1.3 Účel

1.3.1 Výchozí podmínky

Strategický plán mikroregionu obce Hnojník byl zpracován na základě strategického plánu obcí povodí Stonávky, na základě potřeby místních aktérů rozvoje venkovského mikroregionu vyvíjet další rozvojové aktivity na principech strategického plánování. Účelem je efektivněji využít místní zdroje a koordinovat společné i individuální aktivity subjektů veřejného, soukromého podnikatelského i neziskového sektoru k prospěchu obyvatel mikroregionu.

Tento strategický plán je zpracováván na období deseti let. Jeho hlavní téžiště však spočívá v orientaci na plánovací období EU 2016 -21 a v koordinaci s nástroji regionální politiky Evropské unie, České republiky a Moravskoslezského kraje, které se od principů tohoto plánovacího období odvíjejí.

1.3.2 Celkový záměr

Celkovým záměrem strategického plánu je v rámci projekční přípravy rozvoje obce Hnojník stanovit globální cíle a strategii rozvoje obce v souladu se záměry mikroregionu obcí povodí Stonávky. Strategický plán vychází z potřeb obce, a současně respektuje i zájmy velké části jejich obyvatel a dalších subjektů soukromého podnikatelského i neziskového sektoru.

1.3.3 Priority

Strategický plán obce Hnojník obecně respektuje priority programů vyhlášených Evropskou unií i Českou republikou, včetně regionálních priorit, definovaných ve Strategii rozvoje Pobeskydí. Na tomto místě je však nutné zdůraznit, že podstatou všech priorit je ovlivnit myšlení, způsob života a práce lidí a vyvolat zájem o další rozvoj území po všech stránkách. V současných podmínkách je třeba hledat způsob života a obživy místních obyvatel využitím silných stránek a příležitostí, které se zde nalézají. Zároveň je nutné přizpůsobit se podmínkám života a práce v Evropské unii při zachování specifik, které v mikroregionu existují.

Souhrnné informace o Strategickém plánu obce Hnojník jsou uvedeny v logickém rámci, který je uveden v příloze č. 1 tohoto strategického plánu.

1.4 Metodika

Strategický plán ve své základní orientaci navazuje na Strategii rozvoje Pobeskydí zpracovanou pro větší územní celek, respektuje její základní orientaci a přizpůsobuje její priority místním specifickým podmínkám.

Zároveň bylo třeba respektovat institucionální strukturu regionální politiky Evropské unie, České republiky a Moravskoslezského kraje. Součástí této struktury nejsou pouze orgány, které mají tuto politiku (nebo politiky související) ve své kompetenci, ale také soustava strategických dokumentů, dotačních titulů a dalších nástrojů, jejichž prostřednictvím je regionální politika vykonávána a naplňována. Orientace strategického plánu na tyto rámce je racionální a byla zdůrazňována při sběru informací, formulaci priorit, opatření a jednotlivých aktivit.

2 Profil území

2.1 Lokalizace a vymezení území

Lokalizaci mikroregionu obcí povodí Stonávky v územně-správním členění České republiky znázorňují následující tabulka a mapa v příloze č. 2.

Tabulka 1: Lokalizace mikroregionu obce Hnojník v územně-správním členění České republiky

Úroveň členění	Celek
NUTS II (region soudržnosti)	Moravskoslezsko
NUTS III	Moravskoslezský kraj
NUTS IV (okres)	Frýdek-Místek

Obec Hnojník patří do mikroregionu obcí povodí Stonávky, které je územně vymezeno katastry následujících obcí: Dolní Tošanovice, Hnojník, Horní Tošanovice, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Třanovice a Věropolí. Společné zájmy těchto obcí zastupuje Sdružení obcí povodí Stonávky, svazek obcí ustanovený na základě § 49-53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Tabulka 2: Základní údaje o obci Hnojník a mikroregionu Stonávka

Charakteristika	Vymezení
Plocha obce Hnojník	641 ha
Plocha mikroregionu Stonávka	8.487 ha
Zastavěná plocha obce Hnojník (19,2 %)	123,62 ha
Počet obyvatel (k 31.12.2014) Hnojník	1497
Mikroregion Stonávka	8.174
Hustota osídlení Hnojník	233 obyv./km ²
Mikroregion Stonávka	96,7 obyv./km ²

2.2 Krajina

Krajinu mikroregionu lze charakterizovat přechodem od Moravskoslezských Beskyd do pahorkatinné oblasti na okraji Ostravské pánve. Vertikální členitost roste ve směru sever- jih. Obce Komorní Lhotka a Řeka se již nacházejí v hornaté krajině Moravskoslezských Beskyd. Pro tento horský masiv je charakteristické rytmické střídání horských hřbetů a místy poměrně ostře zaříznutých hlubokých říčních údolí. Nejnižše položeným bodem je místo, kde řeka Ropičanka opouští území mikroregionu (280 m n. m., katastr obce Ropice), nejvýše položeným bodem je vrchol hory Ropice (1.082 m n. m., katastr obce Řeka).

2.2.1 Geologická stavba

Území mikroregionu je z geologického hlediska utváreno různě odolnými mesozoickými a paleogenními (převážně flyšovými) sedimenty Západních Karpat, nižší polohy jsou částečně vyplněny aluviálními sedimenty. Odolnost geologického podkladu a procesy, které na jeho tvarování působily, se podílely na utváření specifického reliéfu.

2.2.2 Klimatické poměry

Klimatické poměry území jsou ovlivněny především vertikální členitostí reliéfu k severu. Tento faktor spolu s otevřeností území (Ostravská pánev) způsobuje značnou proměnlivost povětrnostních činitelů, specifickou v rámci celé České republiky (s výrazným vlivem ze severu).

S rostoucí nadmořskou výškou teploty ubývá, poměrně často se vyskytují teplotní inverze a meteorologické stavy podmíněné místní konfigurací terénu (mikroklima). Tyto stavy způsobují místy nepříznivé rozptylové podmínky a hromadění exhalací z dopravy, hospodářské činnosti a dalších (převážně bodových) zdrojů znečištění.

Rozložení srážek souvisí jak s výškovými poměry, tak se směrem převládajících vlhkých větrů a polohou území směrem k nim. Horské polohy jsou dešťovější (o 30-60 %), než by jim příslušelo podle nadmořské výšky, což souvisí s nekrytou, nárazovou polohou nejvyšších beskydských hřbetů.

2.2.3 Vodní poměry

Současná říční síť je výsledkem složitého vývoje v třetihorách a čtvrtihorách. Hlavními vodními toky odvodňujícími území jsou řeky Stonávka a Černá. Stonávka se prostřednictvím řeky Olše vlévá do Odry. Rozkolísanost průtoků jednotlivých toků (podmíněná klimatickými a geomorfologickými vlivy a také působením člověka na krajinu) se projevuje čas od času povodňovými stavami, které působí hospodářské škody. Vodní plochy na území mikroregionu jsou reprezentovány několika nevelkými rybníky, z nichž nejvýznamnější jsou na hranici z obcí Střítež.

2.2.4 Životní prostředí a jeho ochrana

Stav jednotlivých složek životního prostředí je ovlivňován množstvím znečišťujících vstupů a jiných škodlivých vlivů a jejich charakterem. V devadesátých letech 20. století došlo k zásadnímu zlepšení prakticky všech složek životního prostředí, u kterých je takový vývoj v omezeném čase z věcné podstaty možný. Přesto nelze stav životního prostředí v mikroregionu považovat za zcela uspokojivý.

Tvářnost krajiny v prostoru je určována také vegetačním krytem. Původní vegetace se v mikroregionu téměř nedochovala. Z velké části ustoupila rozptýlené obytné zástavbě, plochám využívaným pro extenzivní zemědělskou výrobu (zejm. živočišnou) a převážně smrkovým monokulturám hospodářsky využívaných lesů.

Jedním z ekologických problémů v mikroregionu je znečištění ovzduší, které je způsobené především koncentrací okolních velkých zdrojů (hutě a koksovny, energetika). Celkově lze konstatovat, že dochází k postupnému snižování emisí ze všech zdrojů. Na zlepšování kvality ovzduší se v devadesátých letech podílelo především snižování objemu průmyslové výroby a investice do ekologizace výroby v mnohých provozech. Současný nárůst průmyslové výroby ve velkých podnicích lokalizovaných v dosahu mikroregionu obcí povodí Stonávky je zpravidla doprovázen změnou technologie výroby. Vzhledem k vývoji cen paliv se opět zvyšuje nebezpečí nárůstu znečištění ovzduší prostřednictvím místních zdrojů znečištění – rodinných domů.

Na kvalitu povrchových vod má výrazný vliv nedostačující míra odkanalizování obce s napojením na vyhničovací rybník (čistírna odpadních vod zatím chybí). K dočasnému zhoršení kvality vod přispívají i povodňové stavů především horských toků a plošná eroze půdy.

Dlouhodobě vysoké jsou nároky na zábor zemědělské půdy v rámci územního plánování. Část zemědělské půdy zůstává neobdělávána. Významným problémem je napadení lesních porostů kůrovcem a expanze invazních druhů rostlin. Zátěž z minulosti zůstávají terénní úpravy, které snižily odolnost krajiny vůči plošné i hloubkové erozi. Relativně stabilní je síť zařízení sloužících k ekologicky šetrnému nakládání s odpady (a řeší se otázky efektivnějšího využití některých druhů odpadů – např. biopaliva), po založení sběrného dvoru v obci se zlepšila situace s živelným skládkováním odpadů v místech, která k tomu nejsou určena.

Na blízkosti obce se nachází CHKO Beskydy (katastry obcí Komorní Lhotka, Řeka a Smilovice – prakticky totožné vymezení má stejnojmenné území soustavy NATURA 2000). Tato skutečnost má pozitivní vliv na stav životního prostředí a udržování jeho stability.

2.3 Společnost

2.3.1 Historie

Historie území je spojena především s Těšínským knížectvím a samotným městem Těšín. Ten se nacházel na křižovatce starých obchodních tras a postupně se stal kulturním, hospodářským a politickým centrem jihovýchodního Slezska. Významnou osobností pro další historický vývoj regionu byl kníže Měšek I. (1290-1314), který dynasticky i politicky provázal území Těšínska s přemyslovským státem. Po vymření rodu Přemyslovců a bouřlivém období změn na polském trůně byla vazba na české země dále posilena těšínským knížetem Kazimírem I., který roku 1327 předal Těšínsko v dědičné léno českého krále. Díky své poloze se Těšínsko v průběhu historie často stávalo prostorem, ve kterém se střetávaly mocenské zájmy okolních států. Početné válečné konflikty vedly k častým posunům hranic, podobu místní společnosti dotvářelo míšení různorodých etnických a kulturních vlivů.

Pro osídlení území bylo významných několik velkých kolonizačních vln: od 12. století lesní lánová kolonizace a ve 13. století kolonizace německá. Naprostá většina obyvatelstva se živila zemědělstvím.

Husitské války, ve kterých stál těšínský kníže Boleslav na straně Zikmunda, se Těšínsku naštěstí vyhnuly. Nadcházející 15. století bylo na Těšínsku obdobím několikerého dělení a opětovného slučování panství. V závěru století se objevila vážná hrozba vpádu tureckých vojsk. V 16. a 17. století docházelo na Těšínsku k pronikání nového obyvatelstva v rámci tzv. valašské kolonizace, která znamenala další rozvoj specifického salašnického hospodaření, mýcení místních lesů a zakládání pastvin, zejména ve výše položených oblastech. Zároveň bylo toto období ve znamení střídajících se vlivů reformace a protireformace, ale také rozvoje místní vzdělanosti a kultury. Významnou osobností této doby byl Jiří Třanovský.

Od počátku 19. století dochází v souvislosti s průmyslovou revolucí k rychlému hospodářskému rozvoji regionu. Novým impulzem dalšího rozvoje území se stala výstavba železnice a formování nového průmyslového centra v nedalekém Ostravsku. Novým prvkem způsobu života se stává tzv. kovozemědělství, zvláštní kombinace životního stylu propojující tradiční silnou vazbu ke krajině s intenzivní průmyslovou výrobou v továrnách. Po rozpadu habsburské monarchie po prohrané první světové válce byl region jedním z hlavních center národnostních sporů mezi Poláky a Čechy, které neskončily ani s rozdělením území podél hraniční řeky Olzy (Olše) v roce 1920. Obnovení sporů se region dočkal v roce 1938, v předvečer druhé světové války, kdy byla část území obsazena polskou armádou.

V pomnichovském období bylo území regionu až do osvobození v dubnu 1945 zabráno nacistickým Německem. Po roce 1948 bylo v regionu (stejně jako v ostatních částech Československa) přikročeno k budování socialistické společnosti se všemi jeho důsledky. Venkovský charakter regionu prošel díky centrálně řízené přeměně řadou závažných deformací. Neudržitelnost sociálního a ekonomického systému spojeného s daným politickým systémem se projevila po roce 1989, kdy po zhroucení centrálně řízeného hospodářství došlo také ke zhroucení významné části místních, uměle udržovaných sociálních a ekonomických vazeb. Využití krajiny se v současnosti pozvolna vraci do podoby blízké původnímu charakteru, méně dynamicky jsou obnovovány původní sociální vazby. Vznik krajů v roce 2001 posílil možnosti samosprávné regionální politiky. Od konce devadesátých let 20. století postupně roste vnitřní organizovanost mikroregionu (sdržování obcí, vznik neziskových zájmových organizací, vznik místní akční skupiny).

2.3.2 Obyvatelstvo

Na území mikroregionu obcí povodí Stonávky žije celkem 8.174 obyvatel. Jejich rozmístění a hustotu v území znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 3: Základní údaje o mikroregionu

Obec / Území	Výměra (v ha)	Počet obyvatel	Hustota osídlení
			(obyv./km ²)
Dolní Tošanovice	370	296	80,0
Hnojník	642	1.494	233
Horní Tošanovice	530	501	94,53
Komorní Lhotka	1.990	1.147	57,64
Ropice	1.010	1.417	140,30
Řeka	1.348	471	34,94
Smilovice	784	632	80,61
Střítež	614	1.007	164,01
Třanovice	860	984	114,42
Věropolí	299	250	83,61
Mikroregion	8.447	8.174	96,77

Z prezentovaných dat vyplývá, že hustota osídlení je v jižní části mikroregionu (jenž vyplňuje hřbety Moravskoslezských Beskyd) výrazně nižší než v severních oblastech, které postupně přecházejí do Ostravské pánve. Populačně nejsilnějšími obcemi jsou Hnojník (1.496 obyvatel), Ropice (1.417) a Komorní Lhotka (1.147).

Základem přirozené populační dynamiky obyvatelstva je věková struktura. Její biologická i ekonomická produktivita je založena na poměru předprodukтивní, produktivní a poproduktivní složky. Pro účely této analýzy se produktivní složkou populace rozumí obyvatelstvo od 15 do 59 let věku. Následující tabulka uvádí některé charakteristiky věkové struktury obyvatelstva mikroregionu obcí povodí Stonávky v porovnání s jeho širším okolím.

Tabulka 4: Charakteristiky věkové struktury obyvatelstva mikroregionu

Území	0-14	15-59	60+	Index demografického stáří
	(%)	(%)	(%)	
Mikroregion	17,9	62,1	19,2	1,07
Moravskoslezský kraj	17,2	65,2	17,1	0,99
Česká republika	16,2	65,4	18,4	1,14

Demografické složení populace mikroregionu obcí povodí Stonávky se příliš nelíší od celkového složení obyvatelstva v České republice. Ve smyslu Sundbärgovy typologie patří populace obcí mikroregionu mezi mírně regresivní – tj. mezi populace, u nichž je výrazná jejich poproduktivní složka. Podobně jako v celé České republice i v mikroregionu obcí povodí Stonávky došlo v horizontu let 1993 až 2003 k výraznému kvalitativnímu posunu ve směru celkového stárnutí populace. Mírný přirozený populační úbytek je v mikroregionu kompenzován kladným migračním saldem. Mezi lety 2001 až 2006 se počet obyvatel v tomto prostoru zvýšil o 248 osob a tento trend nadále pokračuje. Pro rozvoj bydlení jsou atraktivní především podhorské obce s dobrou dopravní dostupností a fungujícími službami. Významnou část nově příchozích tvoří mladé rodiny s dětmi, které opustily městské prostředí.

Území mikroregionu (podobně jako jiné venkovské oblasti) disponuje oproti celé České republice horší vzdělanostní strukturou. Situace je způsobena historicky danou orientací regionálního hospodářství na odvětví, která nevyžadují vysoko kvalifikované pracovní síly, a selektivní emigraci mladých, kvalifikovaných a jinak perspektivních obyvatel.

2.3.3 Hospodářství

Mikroregion povodí Stonávky je horským a podhorským regionem, jehož hospodářský význam úzce souvisí s vývojem blízké ostravské průmyslové aglomerace. Když počátkem devadesátých let minulého století postihly Ostravsko vážné hospodářské problémy, důsledky pocítili lidé i ve venkovských obcích mikroregionu.

Hospodářské problémy byly způsobeny souběhem několika procesů. Předně celý systém domácího hospodářství musel projít přeměnou centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku založenou na tržních principech. Zároveň se Ostravsko muselo, podobně jako jiné tradiční průmyslové regiony v bývalých socialistických státech, postižené strukturálními deformacemi, vypořádat s náhlým hospodářským propadem, jehož přímým důsledkem byl pokles celkové zaměstnanosti v jádru průmyslové oblasti i v jejím širším zázemí. Celý region byl dále znevýhodněn chybějícím dálčinním napojením na růstové regiony, periferní polohou v rámci České republiky, horší vzdělanostní strukturou obyvatelstva, nižší kvalitou životního prostředí a nepříznivým image udržovanou sdělovacími prostředky.

Ve venkovských oblastech mikroregionu obcí povodí Stonávky byla situace o to obtížnější, že transformací procházelo (a stále ještě prochází) rovněž místní zemědělství. Původní zemědělská výroba byla orientována převážně na živočišnou výrobu. V horském typu reliéfu, kde klimatické podmínky, půda i reliéf snížují ekonomickou efektivnost rostlinné produkce na minimum, byla tato orientace účelná. V období před rokem 1989 byla tato výroba soustředěna do relativně malého množství kolektivních farem, které se vyznačovaly nízkou produktivitou výroby, což se projevilo po přechodu ekonomiky na tržní model fungování jejich zánikem (s určitými výjimkami). Na území mikroregionu rozhodující část výměry zemědělské půdy obhospodařoval Státní statek Hnojník. V současnosti jsou ekonomické subjekty podnikající v primárním sektoru nuteny orientovat se na tržně méně kritické komodity a plnit i alternativní funkce zemědělství (ochrana a tvorba krajiny, produkce energetických rostlin, agroturistika apod.).

Po roce 2002 dochází na Ostravsku k postupné stabilizaci hospodaření většiny velkých průmyslových podniků, což má pozitivní dopad i na zaměstnanost a výkonnost lokálních firem na území mikroregionu obcí povodí Stonávky. Přestože podstatná část ekonomicky aktivního obyvatelstva nadále vyjíždí za prací do blízkých měst mimo vlastní území mikroregionu, postupně se i uvnitř mikroregionu prosazují nové, dynamicky se vyvíjející společnosti střední velikosti (např. SPETRA CZ s.r.o., Optimont 2000 s.r.o., BESKYD SPED s.r.o., PATREM PIPE TECHNOLOGIES s.r.o., Vitakraft CHOVEX s.r.o., EPOS spol. s r.o.). Na mikroregion obcí povodí Stonávky má značný dopad připravovaná investice společnosti HYUNDAI v Nošovicích (mikroregion obcí povodí Morávky). Korejská firma je připravena ve zdejší průmyslové zóně investovat přibližně 1,1 miliardy EUR (asi 31 miliard korun). Příchod automobilky, kterou doprovází řada asijských subdodavatelů, dále zvyšuje atraktivitu regionu pro cizí investory. Příprava dalších ploch pro podnikání je provázena konflikty s některými občanskými organizacemi. Územní plány dotčených obcí počítají s přípravou průmyslových zón Hnojník – Třanovice, Horní Tošanovice. Méně kontroverzí přináší koncept revitalizace nevyužitých objektů a ploch (např. Venkovská podnikatelská zóna Třanovice). Pro další hospodářský rozvoj území je mimořádně důležitá úroveň podnikatelské aktivity místních obyvatel a kvalita místního inovačního prostředí (milieu).

Sektor služeb navazuje na místní zemědělskou a průmyslovou výrobu a na soustředění obyvatelstva v sídlech. Koncentrace nabídky je závislá na velikosti sídel: venkovská sídla jsou charakteristická místy nižší nabídkou služeb (zejména pro obyvatelstvo), nabídka v okolních sídlech městského typu je s ohledem na regionální podmínky uspokojivá. V závislosti na nutnosti změn hospodářské struktury, ale také na investičních možnostech místních podnikatelských subjektů se sektor služeb po roce 1989 pozitivně rozvíjel, ale v současné době se jeho rozvoj zpomalil. Silnou konkurencí místním poskytovatelům služeb tvoří nabídka blízkých měst, především pak síla rychle se rozvíjející sítě hyper a supermarketů. Velké zahraniční obchodní společnosti se díky propracovanější kultuře prodeje, lepšímu marketingu, systému nízkých cen a v neposlední řadě podpoře státu, dokázaly snadněji na domácím trhu prosadit a vytačit tak část domácích prodejců.

V mikroregionu existují příhodné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. V České republice trvale roste zájem turistů o domácí destinace, oblast Moravskoslezských Beskyd patří přitom mezi nejatraktivnější turistické cíle v zemi. Nejlepší podmínky pro rozvoj cestovního ruchu mají obce Řeka a Komorní Lhotka. Pro další rozvoj cestovního ruchu, jenž se zaměřuje na využití místních kulturních a přírodních zajímavostí, jsou nutné rozsáhlé investice zvyšující kvalitu poskytovaných služeb.

2.3.4 Trh práce a nezaměstnanost

Místní trh práce je, vzhledem ke skutečnosti, že většina pracujících vyjíždí za prací mimo vlastní mikroregion, do značné míry závislý na vývoji v okolních průmyslových městech. Začátkem devadesátých let v souvislosti s přeměnou tehdejší centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku založenou na tržních principech a se změnou vnějších podmínek došlo k razantnímu propadu průmyslové a zemědělské výroby, který byl doprovázen rychlým poklesem počtu pracovních míst v těchto odvětvích. V počáteční fázi transformace dokázal následky propadu zaměstnanosti v tradičních odvětvích zmírnit dynamicky se rozvíjející sektor služeb, ale již od roku 1997 docházelo v regionu (zejména díky kritické situaci většiny velkých průmyslových podniků na Ostravsku) k opětovnému nárůstu celkové nezaměstnanosti. Skokový nárůst regionální nezaměstnanosti dosáhl svého vrcholu v roce 2000, přesto se ani v dalších letech počty uchazečů o zaměstnání příliš nezmenšovaly. Projevovala se horší adaptabilita volné pracovní síly, neochota pracovat za nízkou mzdu a narůstající závislost na sociální pomoci. Snižení mikroregionální nezaměstnanosti bylo jedním z hlavních cílů komplexního projektu transformace bývalého střediska Státního statku v Třanovicích na venkovskou podnikatelskou zónu. V zóně dnes působí okolo třiceti místních subjektů, které poskytují zaměstnání více než 350 pracovníkům. Podobná zóna může být vytvořena na vyčleněném území pro průmyslovou zónu na území Hnojník - Třanovice.

2.3.5 Infrastruktura

Silniční síť na území mikroregionu sice disponuje dostatečnou hustotou dopravních komunikací umožňující dobrou propustnost krajinou, ale kvalita povrchu těchto komunikací je zpravidla nízká. Dalším negativním faktorem ztěžujícím dopravní konektivitu území je nevýhodná geografická poloha regionu vůči centrálním oblastem České republiky. Dostupnost některých periferních podhorských oblastí je zejména v zimním období problematická. Kapacita dopravní sítě, jež vyhovovala potřebám objemu přepravy v minulosti, neodpovídá dnešním nárokům. Páteřní komunikace jsou nadměrně zatěžovány nákladní transitní dopravou, což se zpětně projevuje na jejich technickém stavu.

Hlavní komunikační osu silniční dopravy ve východní části Moravskoslezského kraje vytváří komunikace tzv. slezského kříže. Jedná se o silnici E468 (R 48) v ose sever – jih (součást větve B VI. multimodálního dopravního koridoru) a silnici I/11 ve směru východ – západ. Územím mikroregionu povodí Stonávky prochází v úseku Horní Tošanovice – Třanovice komunikace I/48 a v úseku Horní Tošanovice – Ropice silnice I/68. Potřebná modernizace hlavních dopravních tras započala výstavbou rychlostní komunikace R/48, která byla dokončena v roce 2007. Prioritní je rovněž budování rychlostní komunikace v úseku Třanovice – Nebory – Jablunkov, která by měla být dokončena do roku 2017. Očekává se, že tato modernizace zlepší dopravní přístupnost regionu a poskytne nové impulzy v rozvoji podnikání. Modernizací by měla projít rovněž železniční trať č. 322 (Český Těšín – Frýdek-Místek) v souvislosti s investicí korejské automobilky Hyundai.

Spojení mezi obcemi mikroregionu je zajišťováno autobusovou dopravou. Do okolních měst a krajského města Ostravy zajíždějí dálkové autobusy. Kvalita služeb dopravních společností je na dostatečné úrovni. Nejblížší mezinárodní veřejné letiště se nachází v Mošnově. Tamní letiště Leoše Janáčka Ostrava prochází intenzívní přestavbou. V mikroregionu se nachází dostatečně hustá síť značených turistických tras a cyklotras.

Technická infrastruktura obcí zahrnuje jejich vybavení inženýrskými sítěmi, tj. plynem, elektrickou energií, napojení domů na vodovod, kanalizaci, čistírnu odpadních vod apod. Vybavenost území technickou infrastrukturou se liší dle jednotlivých obcí. Jejím indikátorem je vybavenost bytového a domovního fondu napojením na její síť. Podíl napojených domů na kanalizační síti je nízký, v mikroregionu obcí povodí Stonávky je takto napojeno pouze 13,4 % všech domů, průměrná hodnota napojení v celé České republice přitom činí 43 % domů. Rozvod pitné vody je zajištěn u naprosté většiny domů (98,2 %), ústředním topením je vybaveno 89 % domů (oproti 60 % v celé ČR). Plynofikace obcí probíhala především v průběhu devadesátých let minulého století, vzhledem k členitému terénu a značným vzdálenostem mezi jednotlivými obydlími zůstala značná část domů neplynofikována. V obci Věropolí k plynofikaci nebylo příkročeno vůbec. Neplynofikované domy představují potenciál pro zavádění alternativních způsobů vytápění, především biomasou. Správcem inženýrských sítí v mikroregionu jsou Energetická společnost ČEZ, a.s. (dodávky elektrické energie), Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (sítě telekomunikačního vedení), Severomoravské vodárny a kanalizace a.s. (sítě vodovodů a kanalizací) a RWE, a.s. (dodávky plynu).

Sociální infrastrukturou se rozumí nabídka zdravotnických, školských, sociálních a jim podobných zařízení a služeb, které přispívají k zabezpečení celkově kvalitního životního a podnikatelského prostředí v dané lokalitě. Na území obce Hnojník jsou 2 základních škol (s vyučovacím jazykem českým a polským). Většina studentů mikroregionu navštěvuje některou ze středních škol v blízkých městech Třinci, Českém Těšíně, Frýdku-Místku, Havířově nebo Ostravě. V obci je ordinace praktického lékaře, zubní ordinace a ženská ordinace. Náročnou odbornou péči poskytují nemocnice v okolních městech (Frýdek-Místek, Ostrava, Český Těšín, Havířov, Třinec). Zařízení sociální péče se nachází v Komorní Lhotce a Hnojníku. V mikroregionu působí řada neziskových organizací věnujících se práci pro sociálně potřebné osoby (např. Slezská diakonie).

2.4 Územní rozvoj

Přirozenými vlastnostmi územních celků jsou tendence ke změně a tendence k nerovnováze. Přirozenou vlastností lidí, kteří v těchto územích žijí a pracují, je snaha těmto tendencím vzdrovit a usměrňovat vývoj území žádoucím směrem.

Především v druhé polovině devadesátých let 20. století, jako reakce na obtížné místní podmínky a vlivem prohlubujících se změn, docházelo mezi místními aktéry především z řad veřejné správy k zavádění řady organizačních inovací. Obce se sdružily v mikroregion, připravily a začaly naplňovat vlastní rozvojovou strategii a vlastní rozvojové projekty. Aby usnadnily složitou administraci těchto projektů, založily a začaly využívat specializované instituce vybavené školenými profesionály. Aby tyto projekty mohly financovat, začaly podávat žádosti o finanční podporu regionálních, národních i evropských institucí. Mezi obcemi, mikroregionem a těmito specializovanými institucemi, ale také mezi zainteresovanými podnikatelskými a neziskovými subjekty vznikla atmosféra kreativní spolupráce. Prostřednictvím komunikace a spolupráce jsou tito aktéři schopni dosahovat synergického efektu, který jim umožňuje, aby překonali překážky vyplývající z limitů, daných jejich vlastními omezenými kapacitami. Obec Hnojník po realizaci velkých projektů (plynofikace obce, přestavba a modernizace škol) v letech 1992 až 2000 splácela úvěry a dalších 10 let se do žádných větších projektů nezapojovala.

2.5 LEADER

LEADER (z angl. links between actions for the development of the rural economy – propojení aktivit pro rozvoj venkovské ekonomiky) je jedním z mnoha nástrojů politiky regionálního rozvoje. Charakteristický je zcela novým způsobem myšlení a zcela novými metodami, kterými přispívá k rozvoji venkova. Filosofie LEADERu je založena na pevném přesvědčení, že místní společenství (na úrovni obcí a mikroregionů) jsou sama schopna nejlépe řešit vlastní problémy, a že je tedy účelné poskytovat jím maximální možnou podporu, a to prostřednictvím tzv. místních akčních skupin.

Principy, které jsou pro filosofii LEADERu charakteristické, a které představují kvalitativně vyšší úroveň politiky regionálního rozvoje, kladou zásadní důraz na plánování a realizaci rozvojových projektů na nejnižší možné úrovni – v konkrétních mikroregionech, konkrétními lidmi. V těchto územních a společenstvích vznikají prostřednictvím LEADERu zcela nové hodnoty – vědomí vzájemné důvěry, schopnost komunikovat a spolupracovat při řešení společných zájmů v nejrůznějších oblastech společenského života.

Sdružení obcí povodí Stonávky je členem Místní akční skupiny Pobeskydí, která má s aplikací metody LEADER značné zkušenosti. Místní akční skupina Pobeskydí se úspěšně účastnila všech dosud vyhlášených programů typu LEADER v České republice (LEADER ČR 2004, LEADER ČR 2005, LEADER ČR 2006 a podopatření 2.1.4. Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (podopatření typu LEADER+).

3 Souhrnná SWOT analýza

Metoda SWOT analýzy uceleným způsobem integruje poznatky získané standardními analytickými postupy.

3.1 Přehled silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení

Jednotlivé body SWOT analýzy byly stanoveny na základě zpracovaného profilu území a dlouhodobých plánů zastupitelstva obce. Pořadí bodů bylo stanoveno percepční metodou, tzn., že odráží hodnotový žebříček osob, které na území mikroregionu obcí povodí Stonávky žijí nebo pracují.

Tabulka 5: SWOT analýza

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<ul style="list-style-type: none"> • Strategicky výhodná poloha vůči hlavním 1 dopravním tahům, blízkým městům a hranicím s Polskem a Slovenskem • Atraktivní prostředí a pestrá struktura kulturní krajiny stimulující cestovní ruch • základní technické a sociální infrastruktury v obci • Dostatek volných ploch a objektů pro privátní i veřejnou investiční činnost • Tradice hospodaření na půdě i v méně příznivých oblastech • Dobrá prostupnost krajiny dopravními sítěmi včetně sítí turistických stezek a cyklotras • Zvyšující se význam nestátních neziskových organizací a dobrovolných svazků obcí • Malý výskyt sociálně-patogenních jevů • Zachovalé mezilidské vztahy a tradice spolupráce mezi obyvateli • Bohatství kulturního dědictví a tradic • Dostatečný potenciál zemědělské půdy a pracovních sil pro zemědělství a lesnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká akumulace kapitálu a chronický nedostatek finančních prostředků v hospodářství, veřejné správě i neziskovém sektoru • Nízká úroveň vybavení sítěmi technické a sociální infrastruktury a vysoké náklady na jejich pořizování, provoz a údržbu především v oblastech s rozptýlenou slezskou zástavbou • Nedostatečné zastoupení v politických a správních orgánech vyšší úrovně • Nízká míra participace občanů na rozhodování • Špatný technický stav mnoha objektů a ploch v obci • Negativní demografická struktura (především věková a vzdělanostní) a dynamika • Převažující nízká rentabilita a přidaná hodnota místního hospodářství a jeho struktura, nízká produktivita práce a zastaralé technické a technologické vybavení • Nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu a volného času a nedostatek informovanosti o jejích možnostech • Vysoká závislost zemědělského sektoru na dotacích • Pomalejší postup zavádění moderních komunikačních a informačních technologií • Existence lokalit se zhoršeným stavem životního prostředí v souvislosti s úpadkem nebo změnami některých forem využití krajiny (zejména v zemědělství a lesnictví) • málo rozvinuté a málo využívané služby celoživotního vzdělávání a poradenství • Nevyřešené majetkové vztahy a převažující nájemní vztahy k půdě

Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
<ul style="list-style-type: none"> • Zájem o bydlení na venkově ze strany 1 především solventních rodin s malými dětmi • Rostoucí zájem společnosti na posílení alternativních funkcí zemědělství a mimoprodukčních funkcí lesa • Probíhající a plánované rozsáhlé investice do dopravní a technické infrastruktury ze strany veřejného sektoru a investice soukromého podnikatelského sektoru (průmyslové zóny) • Existence systému podpor rozvojových projektů a budování kapacit pro jejich přípravu a realizaci • Rostoucí poptávka po zavádění alternativních (obnovitelných) zdrojů energií • Odstraňování bariér spojených s existencí státních hranic, pokračující evropská integrace • Trvale rostoucí zájem návštěvníků a turistů o domácí destinace • Rostoucí zájem společnosti o ochranu životního prostředí a krajiny • Rostoucí zájem o zdravý životní styl a o kvalitnílitní a bezpečné potraviny • Oživení a měnící se struktura národního a regionálního hospodářství • Existence zdrojů informací o pozitivních příkladech a dobrých zkušenostech v oblasti zemědělství a rozvoje venkova 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově • Nestabilita zemědělského sektoru a ztráta možností získání dotací • Konflikty rozvojových záměrů s požadavky na udržitelný rozvoj obcí a ochranu přírody a krajiny nebo s individuálními zájmy jednotlivců a jejich organizací • Neochota významných aktérů ze strany podnikatelských, neziskových a veřejných subjektů shodnout se na konsensu ohledně podoby venkova a kooperovat při projektech s potenciálně pozitivními dopady • Pokračující oslabování na venkově tradičně silných meziobecných vztahů • Pokračování procesu ekonomické a kulturní globalizace a prohlubování závislosti regionu na vnějších zdrojích • Změny klimatu a s tím související extrémní klimatické jevy (záplavy, vichřice, sucho, extrémní teploty) • Pokračující a prohlubující se negativní demografické trendy, růst rozdílů v životní úrovni a riziko zvýšení kriminality v souvislosti s přílivem nových obyvatel • Organizační a finanční nepřipravenost na využití prostředků z EU • Ztráta ekonomicke konkurenceschopnosti regionu, státu • Zhoršení stavu životního prostředí • Pokračující oslabování pozice venkova v řízení státu • Snížení podílu trvale bydlících obyvatel na venkovské populaci • Ztráta tvárnosti venkovské krajiny v důsledku urbanisticky a architektonicky nekonceptuální nové výstavby

3.2 Alternativy volby strategie na základě SWOT analýzy

Metodou koincidenční maticy byly konfrontovány charakteristiky vnitřního prostředí mikroregionu (silné a slabé stránky) s jeho vnějším prostředím (příležitostmi a ohroženími). Cílem této analýzy bylo nalézt odpovědi na otázku prostřednictvím kterých silných stránek nebo odstraněním kterých slabých stránek lze využít dané příležitosti nebo vyhnout se existujícím ohrožením. Silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení s nejvyššími bodovými hodnotami jsou z hlediska orientace této strategie nejperspektivnější (vykazují nejvyšší míru koincidence s jinými body SWOT analýzy) a je třeba se na ně při formulaci opatření zvlášť zaměřit.

Z hlediska možností zhodnocení příležitostí a vyhnutí se ohrožením byly jako nejvýznamnější identifikovány následující silné stránky:

- Existující zkušenosti a dostatečné odborné kapacity pro přípravu a realizaci rozvojových strategií a rozvojových projektů
- Dostatek volných ploch a objektů pro privátní i veřejnou investiční činnost
- Zlepšující se životní prostředí a dobré podmínky pro bydlení (obecně), včetně dostupnosti základní technické a sociální infrastruktury (ve středně velkých a větších sídlech a v sídlech s koncentrovanou zástavbou)
- Zvyšující se význam nestátních neziskových organizací a dobrovolných svazků obcí

Z hlediska možností zhodnocení příležitostí a vyhnutí se ohrožením byly jako největší překážky identifikovány následující slabé stránky:

- Nízká akumulace kapitálu a chronický nedostatek finančních prostředků v hospodářství, veřejné správě i v neziskovém sektoru
- Nedostatečné zastoupení v politických a správních orgánech vyšší úrovni
- Převažující nízká rentabilita a přidaná hodnota místního hospodářství a jeho struktura, nízká produktivita práce a zastaralé technické a technologické vybavení
- Špatný technický stav mnoha objektů a ploch v obci

Z hlediska využitelnosti prostřednictvím stávajících silných stránek a odstranění slabých stránek byly jako nejvýznamnější příležitosti identifikovány:

- Probíhající a plánované rozsáhlé investice do dopravní a technické infrastruktury ze strany veřejného sektoru a investice soukromého podnikatelského sektoru (průmyslové zóny)
- Existence systému podpor rozvojových projektů a budování kapacit pro jejich přípravu a realizaci
- Zájem o bydlení na venkově ze strany především solventních rodin s malými dětmi
- Trvale rostoucí zájem návštěvníků a turistů o domácí destinace
- Oživení a měnící se struktura národního a regionálního hospodářství

Z hlediska možnosti eliminace prostřednictvím stávajících silných stránek a odstranění slabých stránek byla jako nejvýznamnější ohrožení identifikována:

- Nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově
- Ztráta ekonomické konkurenceschopnosti regionu, státu
- Snížení podílu trvale bydlících obyvatel na venkovské populaci
- Nestabilita zemědělského sektoru a ztráta možností získání dotací
- Pokračování procesu ekonomické a kulturní globalizace a prohlubování závislosti regionu na vnějších zdrojích

4 Strategická vize rozvoje území

4.1 Výchozí základna strategie

Na formování mikroregionu obcí povodí Stonávky v posledních staletích měla vliv řada skutečností:

Přes mnoho tlaků politického, společenského i ekonomického charakteru si mikroregion zachoval svůj venkovský charakter, přesto, že řada jeho součástí prošla poměrně výraznými změnami. Některé z těchto změn probíhaly spontánně na celospolečenském pozadí a jsou přirozeným důsledkem sociální evoluce, jiné byly důsledkem několikerých obratů v chápání funkcí prostorových struktur (v tomto smyslu především měst a venkova) a byly řízeny administrativně. Primárním důsledkem těchto procesů je současná slabá pozice venkova v systému řízení státu, nízký inovační (a investiční) potenciál a zaostávání v řadě významných socioekonomických ukazatelů. Vzhledem k tomu, že tyto charakteristiky jsou vzájemně provázány a vzájemně se determinují, nelze očekávat v nejbližších letech zásadní změny.

Mikroregion obcí povodí Stonávky svou strukturou obyvatelstva odráží řadu obecných charakteristik venkovských populací, disponuje však výraznými specifiky, především v oblasti národnostní struktury a místní kultury. Obyvatelstvo mikroregionu stárne, dlouhodobě negativní zůstává také vzdělanostní struktura a prakticky celý mikroregion je postižen selektivní emigrací, kdy odsud odcházejí převážně mladí, vzdělaní a jinak perspektivní obyvatelé. Všechny tyto vlastnosti podvazují dynamiku místního hospodářství i oblast územního rozvoje. Na druhou stranu však vykazuje místní populace nadprůměrnou míru vnitřní soudržnosti, která umožňuje tato negativa v jednotlivých případech zmírňovat. V oblasti vývoje struktury místního obyvatelstva nelze očekávat v nejbližším časovém horizontu výraznější pozitivní změnu.

Hospodářská výkonnost mikroregionu a situace na místním trhu práce jsou ovlivněny periferní polohou mikroregionu v rámci Moravskoslezského kraje (především vůči ostravské průmyslové aglomeraci) a strukturou a výkonností hospodářství Moravskoslezského kraje samotného. Hlavní těžiště místní ekonomiky spočívá v malých a středních firmách, mezi nimiž dosud významnou roli hrají i zemědělské subjekty. Konkurenceschopnost těchto subjektů narází na jejich zastaralé vybavení a nízkou produktivitu práce. Významným růstovým potenciálem disponuje sektor cestovního ruchu, a to i přesto, že vybavenost území kvalitní infrastrukturou je nízká. Nový impulz rozvoje představuje lokalizace továrny společnosti Hyundai v Nošovicích (obec Nošovice je členem sousedního svazku obcí – mikroregionu obcí povodí Morávky).

Životní prostředí v mikroregionu obcí povodí Stonávky je dosud poměrně zachovalé, i když v minulosti bylo devastováno hned několika různými vlivy (zemědělství, lesnictví, těžký průmysl lokalizovaný v nedalekých městech, nekonceptní výstavba). Jižní část mikroregionu se nachází na území CHKO Beskydy. Existence chráněných území je zdrojem pozitivního image u četných návštěvníků a turistů.

4.2 Východiska strategie

Základní výchozí myšlenkou při formulování strategie mikroregionu obcí povodí Stonávky bylo přesvědčení, že připravovaný rozvoj území by měl být udržitelný (měl by respektovat právo budoucích generací na vlastní rozvoj) a harmonický. Princip harmonie klade důraz na vyváženosť aktivit s ohledem na zájmy drtivé většiny místních obyvatel, veřejných, soukromých podnikatelských i neziskových subjektů i návštěvníků a turistů.

Za stěžejní lze považovat rozvoj regionu prostřednictvím stimulace vnitřního potenciálu území. Především o lidské zdroje je třeba systematicky pečovat a vhodně je rozvíjet. Z krátkodobého hlediska je účelné využít příležitostí, které spočívají v existenci vnějších zdrojů (především v nástrojích regionální politiky ČR a politiky ekonomické a sociální soudržnosti EU).

Harmonický rozvoj je založen na respektu k různorodosti (často až protichůdnosti) zájmů, které mají jednotlivci i subjekty. Tato různost je bohatstvím zdejšího kraje a lze ji racionálně využívat k prospěchu rozvoje mikroregionu. To vyžaduje především hledat shodu v potenciálně konfliktních oblastech, a to nejlépe dříve než konflikty vzniknou.

Odlišnost zájmů různorodých aktérů je možným zdrojem pozitivních synergických efektů. Významným potenciálem disponuje partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru, a to jak ve fázi přípravy rozvojových aktivit, tak při jejich realizaci a případném provozu jejich výsledků.

4.3 Strategická vize rozvoje území

Smyslem formulování vize ve strategickém plánování je ve zhuštěné formě podat základní informace o výchozí situaci regionu a o tom, jakou podobu bude díky realizaci strategie mít. Byla stanovena na základě diskuse během veřejných jednání v mikroregionu takto:

Mikroregion obcí povodí Stonávky bude územím, ve kterém jsou hospodářství a zaměstnanost založeny na stabilních základech především jeho vnitřních potenciálů:

- tvořivosti, podnikavosti, vzdělání, sebevědomí a odpovědnosti místních obyvatel a firem,
- tradicích a kulturní krajiny.

Rozvoj podnikatelského prostředí a soukromých aktivit bude v nejvyšší možné míře respektovat zájmy životního prostředí a životních podmínek obyvatel.

Mikroregion obcí povodí Stonávky bude atraktivním místem pro bydlení všech současných i budoucích obyvatel, kteří svým dílem přispívají k jeho rozvoji. Život na venkově bude plnohodnotnou a zdravou alternativou životu ve městech, čerpající z kvalitního životního prostředí, tradičně silných mezilidských vztahů a možnosti všeestranného sebeuplatnění obyvatel v práci i ve volném čase. Pro návštěvníky a turisty bude přitažlivý a pohostinný.

Mikroregion obcí povodí Stonávky bude krásným a zdravým územím, jehož přírodní hodnoty budou šetrně využity pro zajištění životních podmínek a obživy obyvatel. Příroda bude chráněna pro současné i budoucí generace. Bude hodnotou, jejíž udržování není „pouze“ správné, ale v mnoha ohledech výhodné a racionální.

Mikroregion obcí povodí Stonávky bude atraktivním místem pro zdravý život, práci i odpočinek.

4.4 Globální cíl rozvoje území

Globálním cílem tohoto strategického plánu je zachovat v mikroregionu obcí povodí Stonávky atraktivní a zdravé prostředí pro život, práci, odpočinek a trávení volného času místních obyvatel i návštěvníků, adekvátně venkovskému charakteru území a požadavkům třetího tisíciletí.

K dosažení tohoto globálního cíle přispěje dosažení následujících dílčích cílů:

- Rozvinout politiku zaměstnanosti aktivizací vnitřních potenciálů mikroregionu na bázi podpory drobného a středního podnikání občanů obcí mikroregionu a subjektů, které do mikroregionu dobré podnikatelské podmínky a příležitosti přilákají.
- Dosáhnout, aby přesvědčení a vůle občanů byly založeny na principu důvěry ve vlastní síly, možnosti a schopnosti, jejichž realizace v podnikatelském prostředí mikroregionu je racionálním zdrojem dobré životní úrovni občanů mikroregionu, jednotlivých obcí a jednoho každého z nich, ať jsou v pozici zaměstnavatelů nebo zaměstnanců.
- Vytvořit v mikroregionu náročné prostředí oprávněné hrasti každého vlastníka nemovitého majetku, že tento majetek je právě jeho zásluhou ozdobou obce a regionu, a na druhé straně, že je společensky a občanským neúnosné vlastnit zanedbaný, neudržovaný nebo neobdělávaný majetek.
- Zachovat v mikroregionu prostředí a styl vesnického života, pokud nebyl historií narušen, obnovit ty jeho prvky, které minulost narušila, definovat a realizovat moderní filosofii vesnického života, adekvátní podmínek třetího tisíciletí v Evropě při akceptování regionálních specifik a vůle občanů, kteří v něm žijí.
- Dosáhnout, aby veškerá půda v mikroregionu měla své vlastníky, kteří ji užívají, udržují nebo obdělávají k prospěchu svému, obecnímu a regionálnímu.
- Vyvolat a vyprovokovat procesy, které by znamenaly principiální restrukturalizaci zemědělských aktivit mikroregionu, aby vycházely z reálných půdních, krajinných, klimatických a ekologických podmínek mikroregionu na jedné straně a možností reálného trhu a odbytu na straně druhé tak, aby tyto aktivity byly dobrým a trvalým zdrojem obživy části obyvatel mikroregionu při akceptování reálných podmínek členství ČR v EU
- Přesvědčit obce a převážnou většinu občanů obcí mikroregionu, že plnění globálních cílů mikroregionu je přínosem a slouží k prospěchu jednotlivých obcí a občanů

5 Návrhová část Strategického plánu

Struktura návrhové části strategického plánu je členěna na stanovené priority, viz **Obrázek 1** níže, které se dále dělí na opatření, která jsou naplňována konkrétními projektovými záměry.

Priority definujeme jako hlavní téma, která vyplynula ze zjištění profilu obce Dobrá a SWOT analýzy. V rámci priorit byla dále identifikována specifická opatření, jejichž realizace povede k řešení stanovených priorit. V nich byly identifikovány konkrétní projektové záměry, které představují jednotlivé kroky pro rozvoj v daných prioritách. Kromě realizačních výstupů a očekávaných přínosů specifikují rovněž odhad finanční náročnosti (v Kč).

V průběhu zpracovávání Strategického plánu členové strategické řídící skupiny přiřadili stupeň důležitosti každému identifikovanému projektovému záměru, a to na škále:

1=vysoká důležitost

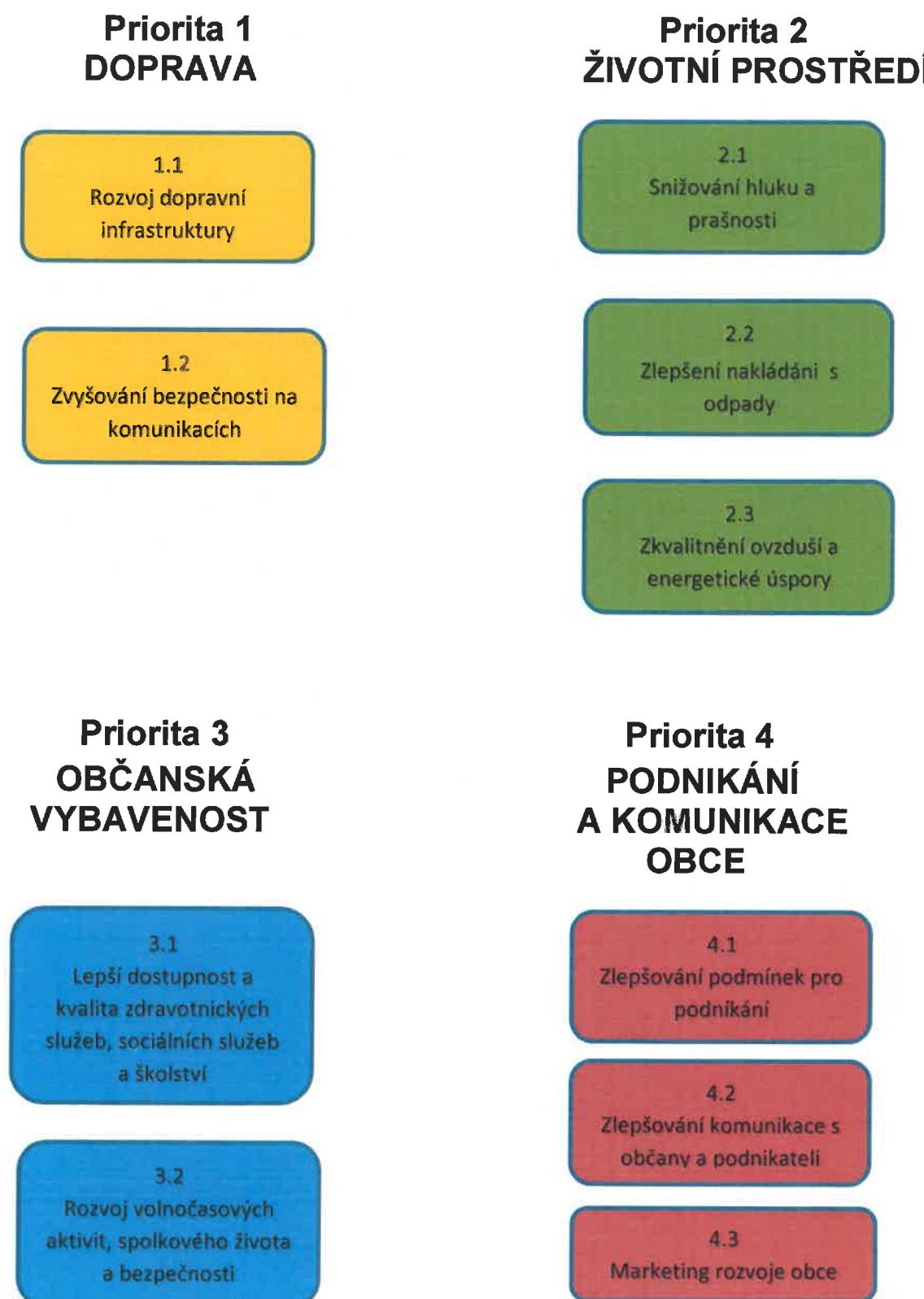
2=střední důležitost

3=nízká důležitost.

Projekty s vysokou důležitostí by tedy měly být realizovány přednostně, jelikož poukazují na hlavní problémy v obci související s každodenním životem místních občanů.

Proces realizace těchto strategických projektů bude probíhat v souladu se zásadami projektového řízení, kdy každý z těchto projektů bude mít svého garanta (projektového manažera), který bude zodpovědný za jeho realizaci. Tento systém je tak dobrým předpokladem k tomu, aby byl tento Strategický plán úspěšně realizován.

Obrázek 1 – Schéma návrhové části Strategického plánu

5.1 Popis jednotlivých priorit strategického plánu

Níže jsou stručně popsány jednotlivé priority strategického plánu společně s vymezením jednotlivých opatření, které do dané priority spadají.

Priorita 1 – Doprava

Priorita 1 – Doprava je zaměřena na zlepšování stavu silnic III. a IV. třídy v majetku obce, kde se zvyšuje počet úseků, které jsou ve špatném technickém stavu. Jedná se o opatření, která povedou ke zvýšení kvality dopravní infrastruktury a přispějí k hospodářskému rozvoji obce formou rekonstrukce místních komunikací, výstavby parkovacích ploch, rekonstrukce chodníků a mostů ve vlastnictví obce, přes řeku Stonávku apod. V souvislosti se zlepšováním dopravní infrastruktury patří k nezbytným krokům také zvyšování bezpečnosti silničního provozu, rozvoj sítě cyklotras a cyklostezek či rozvoj infrastruktury pro veřejnou dopravu.

Tato priorita je dále rozpracována do následujících opatření:

Opatření 1.1 – Rozvoj dopravní infrastruktury

Opatření 1.2 – Zvyšování bezpečnosti na komunikacích

Priorita 2 – Životní prostředí

Obec Hnojník se s ohledem na zachování typického krajinného rázu území a kvalitního životního prostředí, snaží vytvářet podmínky pro zdravý a komplexní vývoj obce v rámci trvale udržitelného rozvoje. Téměř všechna odvětví lidské činnosti přicházejí do styku s životním prostředím a vzhledem k vysoké úrovni využití krajiny, průmyslové i jiné výroby je nezbytné zajistit dodržování pravidel, které umožní využívání životního prostředí v takové míře, aby nedocházelo k jeho poškozování a vedlo k udržitelnému rozvoji pro budoucí generace. V rámci této priority budou tudíž realizovány aktivity, vedoucí ke zlepšování stavu životního prostředí. Aktivity budou zaměřeny na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva, zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy. Opatření se budou vztahovat také na problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporu péče o krajинu, využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. Zapomínat se nebude ani na obnovu a rozvoj venkovského rázu života obce, ochranu a uchování kulturního a přírodního dědictví. Důležitým aspektem ochrany životního prostředí je zajištění finančních prostředků, potřebných k realizaci aktivit vedoucích ke zlepšování kvality životního prostředí, které ovlivňuje zdraví obyvatel obce i jejího okolí a zvyšuje atraktivitu území pro život, práci i investice.

Tato priorita je dále rozpracována do následujících opatření:

Opatření 2.1 – Snižování hluku a prašnosti

Opatření 2.2 – Zlepšení nakládání s odpady

Opatření 2.3 – Zkvalitnění ovzduší a energetické úspory

Priorita 3 – Občanská vybavenost

Nezbytnou součástí dobrých podmínek pro život v obci je zajišťování všech potřebných sociálních i zdravotních služeb, a to jak přímo v obci, tak v některých případech v blízkém okolí. Obec proto počítá jak se zlepšením dostupnosti zdravotní péče, tak také s dalším rozvojem pečovatelských služeb. Toho by mělo být dosaženo především širším využíváním terénních pečovatelských služeb. Proto je také nezbytné rozvíjet spolupráci s organizacemi, které tyto služby poskytují. Uvedenými aktivitami obec přispěje ke zvyšování kvality života seniorů v obci a zároveň zvýší atraktivnost života v obci pro rodiny s dětmi, včetně možných nových obyvatel. Rozvoj společenského života a tradic na venkově neslouží jen ke zvyšování nabídky volnočasového využití obyvatel obce. Patří také mezi nezbytné podmínky vzniku a posilování územní identity a sepjetí lidí s místem, kde žijí. To je zvlášť důležité u dětí a mládeže. V obci Hnojník nejsou pro to zatím vytvořeny dobré podmínky, protože pořádání nejrůznějších akcí, propojujících obyvatele všech obcí, není kde konat - chybí kulturní středisko. Pro zlepšení těchto podmínek obec bude realizovat některé projekty revitalizace vhodných objektů a ploch, které budou moci být využívány nejen obcí, ale i spolky a dalšími organizacemi a také veřejnosti. Ke zkulturnění života v obci a zvýšení její atraktivnosti i pro návštěvníky patří také rekonstrukce a výstavba dalších prvků občanské vybavenosti. Ke zvýšení bezpečnosti v obci, a to nejen bezpečnosti provozu na komunikacích v obci, bude vhodné pořídit vhodné technické vybavení, jehož instalace bude navíc plnit i preventivní funkci. K realizaci všech rozvojových záměrů v obci bude nanejvýš vhodné využít všechny existující dotační nástroje s tím, že by měl být maximálně využit potenciál, který obci skýtá její členství v mikroregionu Stonávka. Obec zajišťuje vzdělávání na základních a mateřských školách pro potřeby Mikroregionu povodí Stovánky. Je zapotřebí pružně reagovat na změny počtu vzdělávaných žáků, rozšiřovat kapacity, inovovat učební pomůcky, budovat odborné učebny, odpovídající době. Pro kvalitní výukové klíma nutno zajišťovat na potřebné úrovni služby stravovací (modernizace kuchyní a technologie vaření), školní družiny, dětských skupin – jesle.

Tato priorita je dále rozpracována do následujících opatření:

Opatření 3.1 – Lepší dostupnost a kvalita zdravotnických a sociálních služeb a školství

Opatření 3.2 – Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti

Priorita 4 – Podnikání a komunikace obce

Podíl nezaměstnaných osob v obci Hnojník je ve srovnání s průměrem Moravskoslezského kraje nižší, obec leží v blízkosti průmyslové zóny Nošovice a také v dojezdové vzdálenosti regionálních center, kde je širší nabídka pracovních míst. Přesto je nezbytné, aby obec neustále zlepšovala podmínky pro podnikání v obci. To je důležité nejen pro možnost vzniku nových pracovních míst, ale také pro rozšiřování a zkvalitňování nabídky služeb v obci. A to jak služeb, poskytovaných soukromými subjekty, tak také služeb, zajišťovaných obcí. Vhodnými aktivitami, která pomohou naplnit oba zmíněné cíle, je například podpora průmyslové zóny a rozšíření obecního komunálního podniku - SLužby Hnojník. Vytváření prostoru pro podnikání je v podmínkách venkovské obce nejlépe řešit využitím už existujících areálů či objektů – i v obci Hnojník jsou takové nemovitosti k dispozici a na ně by se aktivita obce měla zaměřit. Ke zlepšování podmínek pro podnikání je také nezbytná efektivní komunikace s podnikateli, případně se zájemci o podnikání v obci. Vzájemná informovanost pak přispěje k vytváření atmosféry vzájemné důvěry a umožní předcházet vzniku nedorozumění či konfliktů. K rozvoji této komunikace mohou kromě osobních setkání přispět také moderní komunikační prostředky. Totéž platí i o komunikaci s občany obce, která však nemůže být jen jednosměrná. Důležité je, aby i občané měli možnost se k dění v obci vyjádřit, případně přicházet s vlastními podněty a návrhy. Vzhledem k tomu, že obec chce přilákat i nové obyvatele, je nezbytná také komunikace navenek. A to například aktivním nabízením volných ploch k bydlení, případně přípravou a propagací dalších opatření. Pro zlepšení informovanosti obyvatel obce, ale nejen jich, může být dobré využito existujících internetových stránek obce po jejich modernizaci.

Tato priorita je dále rozpracována do následujících opatření:

Opatření 4.1 – Zlepšování podmínek pro podnikání

Opatření 4.2 – Zlepšování komunikace s občany a podnikateli

Opatření 4.3 – Marketing rozvoje obce

5.2 Realizační aktivity Strategického plánu

Charakteristika aktivit Strategického plánu

Bližší charakteristika aktivit v jednotlivých opatřeních je uvedena níže. Jednotlivé aktivity jsou metodicky popsány v těchto kategoriích:

- strategické téma projektu – zařazení do témat dle priorit projektu;
- opatření projektu – zařazení projektu dle konkrétních opatření;
- název aktivity (projektu) – název příslušné aktivity, která má být realizována;
- stručný popis projektu – krátký popis klíčových aktivit projektu a jeho plánovaných výstupů, ke kterým by aktivity měla vést;
- časový harmonogram realizace projektu – uvádí, v jakém termínu by měla být aktivity realizována;
- typ projektu – rozdělení projektů na investiční a neinvestiční;
- odhad nákladů projektu – předpokládaná částka, potřebná k realizaci projektu.

Do realizačních aktivit Strategického plánu byly zahrnuty nejen projekty investiční, ale také projekty neinvestiční, které reagují na výsledky SWOT analýzy. U některých aktivit bylo provedeno orientační vyčíslení finanční náročnosti v Kč, zbývající projekty zatím vyčísleny nebyly. Jedná se ve většině případů o celkové odhadované náklady, bez dalšího rozdělení na specifické akce spojené s realizací dané aktivity. Vzhledem k tomu, že u některých aktivit toto vyčíslení bylo stanoveno pouze orientačně, není zpracována celková finanční náročnost realizace strategického plánu rozvoje obce Hnojník.

Tabulka 6 – Projekty k realizaci v rámci Priority 1 – Doprava

Opatření	Název projektu	Stručný popis projektu	Časový harmonogram realizace projektu	Typ projektu	Odhad nákladů projektu
Opatření 1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury	Řešení bezpečnosti křížovatky na kopci	Zřízení přechodů na křížovatce, včetně osvětlení, vybudování chodníků ke katolickému kostelu	2020-2021	Investiční	5,0 mil. Kč
Opatření 1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury	Výstavba parkovacích ploch	Zřízení parkovacích míst pro osobní automobily – zdravotní středisko, COOP, 2 místa pro zdravotně postižené – v blízkosti obchodního středu na kopci – v sadu, včetně řešení přechodu na parkoviště a autobusové zastávky	V roce 2019 zpracování projektu Realizace 2021-2022	Investiční	5,5 mil. Kč
Opatření 1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury	Chodník 2	Chodník od večerky k polské MŠ	Projekt 2019 Realizace 2022	Investiční	5,0 mil. Kč
Opatření 1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury	Chodník 3	Chodník podél trati směr Novákovice, včetně osvětlení	Projekt 2020 Realizace 2023	Investiční	2,5 mil. Kč
Opatření 1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury	Chodník 4	Chodník od pošty k nádraží a obecnímu domu	Projekt 2021 Realizace 2023	Investiční	3,0 mil. Kč
Opatření 1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury	Most u Vankátky	Demolice starého mostu a výstavba nového	Projekt 2019 Realizace 2022	Investiční	5,0 mil. Kč
Opatření 1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury	Most u mlýna	Demolice starého mostu a výstavba nového	Projekt 2019 Realizace 2023	Investiční	5,0 mil. Kč
Opatření 1.2 Zvyšování bezpečnosti na komunikacích	Postupná rekonstrukce stávajících chodníků	Chodník od katol. kostela k fa TASPEK, chodník Zielonka – bytovka 351, od katol.kostela směr Hostinec u Zájice	průběžně	Investiční	5,0 mil. Kč

Tabulka 7 – Projekty k realizaci v rámci Priority 2 – Životní prostředí

Opatření	Název projektu	Stručný popis projektu	Časový harmonogram realizace projektu	Typ projektu	Odhad nákladů projektu
Opatření 2.2 Zlepšení nakládání s odpady	Rozšíření a výstavba sběrného dvora	Demolice sýpký a výstavba nového sběrného dvora v blízkosti sídla Služby Hnojník o.p.s.	2020 Realizovat demolici sýpký, zpracování projektové dokumentace na nový SD	Investiční	14,0 mil. Kč
Opatření 2.2 Zlepšení nakládání s odpady	Zvýšení motivace k separaci, zavedení motivačního systému	Zlepšení služeb pro občany obce rozdílní biopopevníc, kompostérů, nádoba na sběr oleje a textiliu.	průběžně	Neinvestiční	1,0 mil. Kč
Opatření 2.2 Zlepšení nakládání s odpady	Úprava prostředí a veřejných prostranství	Zlepšení vzhledu obce, květinová výzdoba, výsadba stromů, obnova lesa po kůrovci	průběžně	Neinvestiční	500 tis. ročně
Opatření 2.3 Zkvalitnění ovzduší a energetické úspory	Rekonstrukce obecních kotelen	Zvýšení učinnosti kotelen, snížení emisí, zlepšení ovzduší 2020 – zpracovat zprávu o stavu kotelem a rávrh na rekonstrukci	2020 - 2023	Neinvestiční	7,0 mil. Kč
Opatření 2.3 Zkvalitnění ovzduší a energetické úspory	Zateplení bytu čp. 401 – u MZŠ a bytového domu čp. 207	Snižení energetické náročnosti, úspora tepla, snížení nákladů 2020 Zpracovat projektovou dokumentaci na zateplení, opravu střechy, případně výstavbu podkrovního bytu	2020 - 2025	Investiční	1,5 mil. Kč
Opatření 2.3 Zkvalitnění ovzduší a energetické úspory	Výstavba kanalizace a čističky odpadních vod	Zlepšení životního prostředí, kvality podzemních vod	2020 - 2025	Investiční	150 mil Kč
Opatření 2.3 Zkvalitnění ovzduší a energetické úspory	LED osvětlení	Rekonstrukce a rozšíření veřejného osvětlení s využitím LED svítidel – úspora, energie, zvýšení bezpečnosti a komfortu pro občany	2020 - 2021	250 tis. Kč	

Tabulka 8– Projekty k realizaci v rámci Priority 3 – Občanská vybavenost

Opatření	Název projektu	Stručný popis projektu	Časový harmonogram realizace projektu	Typ projektu	Odhad nákladů projektu
Opatření 3.1 Lepší dostupnost a kvalita zdravotních a sociálních služeb a školství	Výstavba odborných učeben a vybavení technickými pomůckami, modernizace vybavení	Stejně vzdělávací podmínky pro žáky obou základních a mateřských škol	2020-2029	Investiční	20 mil. Kč
Opatření 3.1 Lepší dostupnost a kvalita zdravotních a sociálních služeb a školství	Modernizace školských zařízení obec Hnojník	Pořizování a obnova technických či provozních zařízení a zázemí, jejichž technický stav neodpovídá současný požadavkům na ekonomický, bezpečnostní či kapacitní komfort školského zařízení	2023-2029	Investiční	25 mil. Kč
Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Výstavba komunitního centra	Výstavba společenského sálu, střediska sociálních služeb a nových prostorů pro potřeby Obecního úřadu	2020-2022	Investiční	40 mil Kč
Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Sociální byty	Úprava bytu nad květináčkou čp. 123	2020-2021	Investiční	1,0 mil. Kč
Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Sociální byty	Výstavba sociálních bytů v budově obecního úřadu, na obecních pozemcích, startovací byty pro mládež 2021 – projekční příprava	2022- 2028	Investiční	10,0 mil. Kč
Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Stavba a rekonstrukce sportovních a dětských hřišť pro veřejnost	Vybudování zařízení pro volnočasové aktivity veřejnosti, multifunkční a víceúčelové využití dle zákona č. 115/2001 Sb., § 6a, 2 Zákona o podpoře sportu	2020-2028	Investiční	5,0 mil. Kč

Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Zásobování občanů pitnou vodou, snižování ztrát	Průběžná výměna starého vodovodního potrubí za nové, instalace měřiců průtoků a bezdrátová signalizace celkové spotřeby vody	Průběžně	Neinvestiční	1,5 mil. ročně
Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Odpočinkové zóny a dětská hřiště	Vybudování venkovních prostorů pro odpočinek s dětmi – v lesoparku za hotelem Park	2022 - 2025	Investiční	2 mil. Kč
Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Rozšíření pohřebiště	Rozšíření katolického hřbitova 2020 – dokončení projektové dokumentace 2022 - realizace	2020 - 2022	Investiční	5 mil. Kč
Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Hasičská zbrojnice	Obnova zařízení a vybavení přímo související s výkonem služby jednotek hasiců (stroje, technologie, vybavení)	2023-2029	Investiční	6 mil. Kč
Opatření 3.2 Rozvoj volnočasových aktivit, spolkového života a bezpečnosti	Knihovna	Obnova zařízení a technického vybavení, modernizace interiéru	2023-2029	Investiční	0,5 mil. Kč

Tabulka 9 – Projekty k realizaci v rámci Priority 4 – Podnikání a komunikace obce

Opatření	Název projektu	Stručný popis projektu	Časový harmonogram realizace projektu	Typ projektu	Odhad nákladů projektu
Opatření 4.1 Zlepšování podmínek pro podnikání	Průmyslová zóna	Podpora rozvoje průmyslové zóny – směr Třanovice	2020-2025	Neinvestiční	Schválení ÚP
Opatření 4.1 Zlepšování podmínek pro podnikání	Rozvoj Služeb Hnojník	Rozšíření služeb v Hnojníku, prostřednictvím Služeb Hnojník o.p.s. nákupem techniky pro údržbu zeleně, veřejného osvětlení	2020-2029	Investiční	10,0 mil. Kč
Opatření 4.1 Zlepšování podmínek pro podnikání	Vytváření podnikatelského prostředí v obci	Podpora malých drobných podnikatelů, živnostníků.	2020-2029	Neinvestiční	Schválení ÚP
Opatření 4.2 Zlepšování komunikace s občany a podnikateli	Zlepšení komunikace obce s občany i podnikateli – webové stránky obce, bezdrátový rozhlas, internet	Tvorba mobilních aplikací pro chytré telefony	2020-2029	Neinvestiční	500 tis. Kč

Opatření 4.3 Marketing rozvoje obce	Hledání nových lokalit a přípravu pro individuální bytovou výstavbu	Zpracování územní studie pro větší plochy vyčleněné v ÚP pro bytovou výstavbu s ohledem na životní styl a potřeby obyvatel po schválení ÚP Hnojník	2020-2029	Neinvestiční	1,0 mil. Kč